წელიწადი I-ლი

ხუთშაბათი, 7 ოქტომბერი

ფასი 15 მ.

ბათომის ფურცელი

გაზეთი ღირს თვიურად . . . . . 300 მან.

განცხადების ფასი:

1 გვერდზე პეტიტით სტრიქონი . . . 20 მან.

4 „ „ „ . . . 15 მან.

სამგლოვიარო განცხადების ფასი ტოლია ბეჭდვითი.

ხელმოუწერ წერილებს რედაქცია არ მოათავსებს და მათ შესახებ არავითარ მოლაპარაკებას არ იკისრებს. წერილები უნდა იყოს დაწერილი ერთ გვერდზე და სუფთათ.

რედაქტორის ნახვა დრ. შეიძლება მარინესკ. პროსპექტზეთ № 13 დილის 11 საათ. 2 საათამდის. სარედაქციო კოლეგიის მდივანის ნახვა შეიძლება შმაგესკის სტამბაში 1 საათ. საღ. 5 ს.

ერთიანი ბიბლიოთეკა

№ 22 ყოველ-დღიური დემოკრატიული ორგანო № 22

ელექტრო თეატრი „ა ბ ო ლ ლ ო“

ნ. დ. ბრავალ-სხირტლაძის

ხუთშაბათიდან 7 ოქტომბრიდან 1920 წ. იქნება ნაჩვენები ახალი სურათები

როგორ იხოცებიან ლითონისათვის.

(საშინელების ბრძყალებში). დრამა 3 მოქ. განთქმული მსახიობის გედევანოვის და ალვინა ნეისის მონაწილეობით.

დასასრულ **როგორ აგუნდავეგდა შურა თოვლს.**

მხიარული კომ. 2 ნაწ.

ანონსი: ორშაბათიდან 11 ოქტომბრიდან იქნება ნაჩვენები ანდრეი კორნელის, დრამა პოლ ბურჟეს რომანიდან 4 ნაწ.

ახლო მომავალში ნაწვენები იქნება 1) ანნა კარენინა 2. კალიფორნიის **გ ე ი რ ი.**

გაათკეცებული ყურადღება! მზადდება და მალე ვაჩვენებ „აპოლოში“ თანამედროვე კინემატოგრაფიის შედევრს, გრანდიოზულ სურათს 12 განყოფ. და 80 ნაწილათ **ცეცხლის თაყვანისმცემლები.**

ღია ჰაერზე, ახალი სპეციალური საზაფხულო ელექტრო თეატრი

„ტ რ ი უ მ ფ ი“

ნ. ბროვალ-სხირტლაძის

სურათები იჩვენება ყველა ნაირ ამინდში, სურათების ჩვენების დროს უკრავს პირველი ხარისხოვანი მუსიკა, რომელთაც ხელმძღვან. ტრიო რუდკოვსკი.

ოთხშაბათს 6 ოქტომბრიდან 1920 წელს იქნება ნაჩვენები ახალი მხატვრული სურათი.

მას იზიდავდა აბობოქრებული ზღვა.

მხატვრული დრამა 5 ნაწილათ, მოსკოვის მხატვრული თეატრის არტისტის ო. გზოვსკაიას, ვ. გაიდაროვას და ნ. პანოვის მონაწილეობით.

დასასრულ სანახავი სურათი **ხ ო რ ე პ ი.** მეცნიერული,

გაათკეცებული ყურადღება! მზადდება და მალე ვაჩვენებ „აპოლოში“ თანამედროვე კინემატოგრაფიის შედევრს, გრანდიოზნულ სურათს 12 განყოფ. და 80 ნაწილათ

ცეცხლის თაყვანისმცემლები.

განცხადება.

მუშათა მაგიდა 8 ოქტომბრიდან დაარიგებს:

1) შაქარი	სულზე	1 გირ.	რაფინადი 100 მან.
			ფხვნილი 50 მან.
2) ჩაი	„	1/4 გ	გირვანქა 150 მან
3) ბრინჯი	„	2 გირ.	„ 35 მან
4) მარილი	„	2 გირ.	„ 8 მან

მუშათა მაგიდა.

გერძენ მოახლეობის საყურადღებოთ.

ამ დღეებში მოხდება საზეიმო გახსნა ბერძნულ **დემოკრატიულ** პოლიტიკურ კლუბისა. მიიღეთ მონაწილეობა ამ ზეიმში, ჩაეწერეთ კლუბში.

საქართველოს ელლინთა ეროვნული საბჭოს რწმუნებული

კ. პოკანდოკულო.

გათუმი 7 ოქტომბერი.

ოსმალთა იერიშები სომხეთზე გრძელდება. სომხურ ცეველე ბანაკის უწყებით სომხეთის ასპარეზზე იბრძვის ორი დივიზია რეგულიარული ლაშქარი. ქემალ ფაშის გეგმა ცნობილია: ბაქოში მივლა, ისე როგორც 1918 წელს.

ყარსი, დაეცა სარიყამიშიც აღებულია, და ამ რიგად რესპუბლიკას უკვე შეურღვიეს სიმაგრის საზღვართა ბჭენი.

სომხეთის დამოუკიდებლობა მუხთალი ხელისგან სიკვდილს ელის. სომხეთის წაქცევით. მასზედ მტრის დაუფლებით, ამიერ კავკასიის რესპუბლიკის ოჯახს ეცლება ერთი ბარჯგი.

სომხეთის ბედი მთელი ამიერკავკასიის დემოკრატიის საფრთხეა.

საქართველოშიც ვერ ვიქნებით თავ დაზღვეული ოსმალთა შემოსევისგან. ომის ასპარეზი უშუამავლოთ შეეხება ჩვენს ტერიტორიას. ახალციხის მხარე, ბათომის ოლქი და თბილისის გუბერნია საეჭვოა, რომ მტერს გამორჩეს საომარ გეგმიდან.

ჯოჯოხეთია ჩვენი ყოფა ასეთ მეზობლების გადამკიდე.

ძველ დროს გვაგონებენ, როცა მუშა კაცს ერთ ხელში ბარი ეჭირა და მეორეში ზამბულაკი. მაგრამ რა ვქნათ, ჩვენი დემოკრატია ვის დაუთმობს ხალხის საყვარელ თავისუფლებას. თუ შავბნელმა დრომ მოითხოვა, ვინ არ გასწირავს თავს რესპუბლიკისთვის. ასი წლის ბებერიც ხმალს იკრავს ხელს სატრფო მიჯნურიც დაავიწყდებათ ახალ გზდებს. საქართველო რკინის ფოლადის ქვეყანაა, მასთან უსამართლო თამაში არ შეიძლება. მთავრობა, ჩვენი დემოკრატია ყოველ მხრივ ასწონ დასწონის მომენტს და ერს ააშორებს საფრთხეს ხვალისას.

სომხეთის კეთილშობილურ ბრძოლაში დამოუკიდებლობის დაცვისთვის თავდადების გზაზე საქართველოს დემოკრატიის თანაგრძნობა სომხეთის იქნება. ჩვენ მოუწოდებთ ყველა ქვეყნების სომხობას აღენთონ ეროვნულ გრძნობით და უშველონ დაღუპვის პირს მყოფ სამშობლოს.

ჩვენ დარწმუნებული ვართ, რომ სომხის დემოკრატია ძალებს მოიკრებს და განაგრძობს თავდაცვითი ომს.

სომხეთზე იერიშების დროს საინტერესოა როლი მოსკოვისა და მოსკოვის ფილიალურ განყოფილების აღმოსავლეთის ინტერნაციონალის სამშობლოს, მეფლავეთა წითელ ბაქოსი.

ქემალთან თუ ბაქოც დაეცა თავს სომხეთსა, მაშინ მომენტი კრიტიკული იქნება, თუმცა მოსკოვს პოლონეთთან ზავის შეკვრამდე არავითარ დახმარების მიცემა არ შეუძლია სომხეთის დასაცავად. მაგრამ მაინც უაღრესად საყურადღებოა ქემალი მარტო იქნება თუ სოციალისტური ადერბეიჯანი ახლავე ამოუდგება მას გვერდში?

ყველა შემთხვევებში საქართველოს დემოკრატიას და მის მთავრობას დიდი თადარიგი და სიფხიზლე-სიფრთხილე სჭირია. გაუფრთხილდეთ ბათომის საზღვრებს, ყურადღება ახალციხის მხარეს და სტრატეგიული გარდახედვა ყარსის გზისკენ.

P. S.

წერილი უკვე აწყობილი იყო როცა სომხეთის კონსულმა გვაცნობა რომ სოციალისტურმა აზერბაიჯანმა უკვე დაწყო შეტევა სომხეთზე ყაზახის მიმართულებით.

პრესა.

გაზეთი „ნაციონალისტი“ და „საქართველო“

გაზ. „ნაციონალისტი“ სწერს:

მომარაგების სამინისტროს პოლიტიკის წინააღმდეგ ბრძოლას ყოველთვის ვაწარმოებდით, მაშინაც კი, როდესაც „საქართველო“ საზაფხულოდ ისვენებდა.

მაგრამ ჩვენ ვიცით, რომ „საქართველოს“ კამპანია მომარაგების სამინისტროს წინააღმდეგ ყოველთვის შეკავშირებული იყო ხოლმე რაიმე „კომბინაციასთან“. სამინისტროების ცვლილების დროს, ანტრაქტებში, რაიმე „ხელშეკრულების“ გატარება უფრო ადვილია ხოლმე.

ასე იყო ბ. ქარცივაძის დროს, როდესაც ბ-ნ ასათიანს შეკითხვა შექონდა „სიბუნიონის“ შესახებ დამფუძნებელ კრებაში იმისთვის, რომ „კოსმოსთან“ ხელშეკრულება გაეტარებიათ სამინისტროში და აკი კიდეც გაატარეს.

ამბობენ, რომ „კოსმოსის“ ოპერაციების გარშემო გამდიდრებულ დატუჩებზე წითელ პომადა წასმულ რედაქტორებს გაზეთ „საქართველოსას“ კიდევ ერთი კარგი საკომისიო ხელშეკრულება ჰქონდათ გასატარებელი მომარაგების სამინისტროში, მაგრამ ბ-ნ გ. ერაძეს უარს ვერაფერი ვერ მოუხერხეს.

ვერ მოუხერხებდენ იმიტომ, რომ რაც უნდა არ ვაყვედროთ სოციალ-დემოკრატიულ მთავრობას, ერთს ვერ უარვყოფთ: მინისტრები ქრთამებს არ ღებენ.

და ამას კი ვურასოდეს ვერ ვიტყვით ეროვნულ-დემოკრატულ სამინიტრო კანდიტატებზე. ვინაიდან მათ სპეკულიანტურ კოლეგიას, ომისა და რევოლიუციის დროს რომ გამდიდრდა, ოფიციალურად ლიდერობს უდიდესი მექრთამე მთელს საქართველოში „თვითონ“ ნიკო ნიკოლაძე.

მაგრამ ეროვნულ-დემოკრატების უბედურება, სწორედ იმაშია, რომ არა სოციალისტური და ეროვნული ინტელიგენცია არ ამოიწურება „საქართველოს“ რედაქციით, რომელიც „ფრასკატის“ საროსკიპო ბინაშია დღეს მოთავსებული, და ყველგან როგორც პრესაში, ისე პარლამენტში, ეროვნულ-დემოკრატებ მუდამ მზად უნდა იყონ, რომ მათ კულისების იქითა კომბინაციებს ფარდა აეხდება.

რაც შეეხება „კოსმოსის“ რწმუნებულის მასხარა—შვილის წერილს რედაქციის მიმართ,—მოკლედ მოგახსენებთ შემდეგს:

თუ „კოსმოსი“ ცილისწამებად სთვლის „ეიუდეკსის“ წერილს, დაე მიმართოს მან იუსტიციას და იქ, სასამართლოს პროცესში, მასაც გავაგებიებთ, თუ რომელ გამომძიებელთან იყო მიწერ-მოწერა გ. ბერიძის შესახებ და მთელი საზოგადოებაც გაიგებს ბერიძის მილიონების პირველ ყოფილ დაგროვების ფრიად საინტერესო ისტორიას.

ეროვნულ დემოკრატების ერთი კომბინაციის ამბავი ბათომშიც იციან. ამ კომბინაციას 7 მილიონი აფასებს თურმე თავს.

საუბარი საგანგებო კომისართან ბ-ნ ბ. ჩხიკვიშვილთან.

(დასასრული).

საბინაო საკითხის და კერძოდ მოხელეთა დაბინავების შესახებ მე მაქვს უფლება უმაღლეს მთავრობისგან, რომ საჭიროების მიხედვით დაბინავდეს მოხელეები. ამ შემთხვევაში რეკვიზიციაც თუ აუცილებელი იქნება იმასაც მივმართავთ.

— ქალაქში და ზოგიერთ გაზეთებში გავრცელებულ ხმების გამო თითქოს მე სამხედრო მინისტრის პოსტზე მივეწვიე ცენტრს მართალი არ არის. მე მაქვს სურვილი საჩქაროდ დაუბრუნდე ქალაქის მოურავობას თბილისში. ამ დღეებში კი მოვემგზავრები აბასთუმანში დაზიანებულ ჯანმრთელობის დასაცავად. ჩემ მოვალეობის შესრულებას აქ შეუდგება გენერალი ზაქარია მდივანი, რომლის მუშაობაც ახლა საგრძნობლად გაადვილებულია, რადგან ადმინისტრაცია აბარია სულაქველიძეს. ვ. სულაქველიძეს ჩამოსვლამე დიდ იმედებს მაძლევს. მისი გამოშვება თბილისიდან არ უნდოდათ არც შინაგან საქმეთა მინისტრს და არც ქალაქის გამგეობას. სულაქველიძეს დიდი გამოცდილება აქვს მიღებული ადმინისტრაციაში, ის იცნობს თითქმის მთელ საქართველოს და ყველა მთელ ადმინისტრაციის შემადგენლობასაც, რადგან მის ხელში გაუვლია ამათ დიდ უმრავლესობას. ბათომის ოლქში რომ ჯერჯერობით მაინც აქვს ნაკლი ჩვენს ადმინისტრაციას, ეს იმით აიხსნება, რომ ბათომს მოაშურა ყველა იმ პირებმა, რომლებიც რესპუბლიკის სხვა ქალაქებში ვერ ჰპოულობდენ თავშესაფარს. ბათომის დიდმა ჯამაგირებმა ყველა აქეთ მოიზიდა. ვინც თბილისში არ ვარგოდა ის ბათომში წამოვიდა, მომავლის მუშაობაში ამას უდიდესი ყურადღება მიექცევა და ამ მოვლენით მოტანილი არა სასურველი შედეგი შემდეგ გამოსწორებული იქნება.

საქართველო და იტალია.

გაზ. „მესადჟერო“-ში დაბეჭდილია შემდეგი საუბარი ე. პ. გეგეჭკორთან:

ე. პ. გეგეჭკორმა აღნიშნა საქარ-ქართველო—იტალიის მეგობრული ურთიერთობა, რომელსაც დიდათ აფასებს ქართველი ხალხი და სთქვა, რომ საქართველოს აქვს სერიოზული პოლიტიკური და ეკონომიური მნიშვნელობა, რომელიც სჭარბობს მის მნიშვნელობას, როგორც ტერიტორიალური ერთეულისას.

საქართველო, შეიძლება ითქვას, არის მთავარი ჭიშკარი, რომელიც ღიაა ევროპისათვის აღმოსავლეთში სპარსეთში და თურქესტანში.

საქართველო—ნედლი მასალით ძლიერ მდიდარი მხარეა; მას შეუძლია მიაწოდოს ევროპას ნახშირი, ნავთი, ხე-ტყე, შავი ქვა და სხვა მინერალები, რომელსაც დიდი მნიშვნელობა აქვს იტალიის მრეწველობისათვის. იტალიამ უკვე გამოიჩინა ამ მხრივ ერთგვარი ინიციატივა, მას დარჩენია მხოლოდ გააფართოვოს და განავითაროს თავისი პროგრამა „მე იმ მოლაპარაკების კურსში ვარ, სთქვა ე. პ. გეგეჭკორმა, რომელიც სწარმოებს შავი ზღვის ნაპირებზე შავი ქვის მადნეულობის ექსპლოატაციის საკითხის შესახებ. და მაქვს საბაბი ვიფიქრო, რომ მოლაპარაკება დამთავრდება ორივე მხარეების სრული დაკმაყოფილებით“.

შემდეგ ე. პ. გეგეჭკორი შეეხო შეერთებულ შტატების სტატს-სეკრეტარის ცნობილ ნოტას და სთქვა: „ქართველ ხალხს აქვს 2.000 წლის ისტორია და 1783 წ. ნებაყოფლობით შეურთდა რუსეთს, ვინაიდან საშვალება არ ქონდა ეწარმოება განუწყვეტელი ომები სპარსელებთან და ოსმალებთან. ხელშეკრულებით საქართველოს უნდა შეენარჩუნებია თავისი ავტონომია. მაგრამ უკვე 1801 წელს ეს ხელშეკრულება დარღვეული იქმნა უნდა აღინიშნოს, რომ როგორც საბჭოთა ისე დენიკინის მთავრობამ იცნო საქართველოს დამოუკიდებლობა, თუმცა დენიკინი ატარებდა პოლიტიკას რომელიც ძლიერ გავდა ყოფილი მეფის მთავრობის პოლიტიკას. მაგრამ ეს დამოუკიდებლობა რეალური ფაქტია. დიდი რუსეთის ქაოსს საქართველომ დაუპირდაპირა ორგანიზაციობა, კარგათ მოწყობილი ადმინისტრაცია, ძლევამოსილი ჯარი, მოწყობილი რკინისგზები და ეკონომიური აღმაშენებლობა, რომელიც მტკიცდება.

მგონი, არც ერთ პოლიტიკური ნოტებს არ შეუძლია მოსპოს ყველაფერი ეს.“

ქრონიკა.

გუშინ საგანგებო კომისარი ბ ნი ბენია ჩხიკვიშვილი ორთა ბათუმს და სოფ. ყოროლისთავში გაემგზავრა.

ოთხშაბათს, დღეს საგანგებო კომისართან [illegible] სასურსათო საქმის შესახებ. ქალაქის თვითმართველობის სასურსათო განყოფილების გამგე პ. პეტრასიანცი გააკეთებს მოხსენებას სასურსათო საკითხის მდგომარეობის შესახებ ქალაქში.

ართვინის საქალაქო არჩევნები გადაიდვა, ვინაიდან მუსლიმანი მცხოვრებნი არჩევენ ძველ „ვექილების“ წარმომადგენლობის სისტემას.

გრძელი რიგები ქალაქის ნავთის საწყობებთან შემცირდა. ახლო მომავალში მცხოვრებთა ნავთით უზრუნველ ყოფის საქმე სასურველათ მოეწყობა.

გუშინდელი დღის განმავლობაში შავი ჭირით არავინ გამხდარა ავათ

26 სექტემბრიდან 5 ოქტომბრამდი შავი ჭირის საწინააღმდეგო აცრის მოწმობების თვის მიღებულია 400.000 მ.

საზ. „პრომეტეის“, ბერძნულ ლიტერატურული საზოგადოების უკანასკნელ სხდომაზე გადაწყდა გაიხსნას საზოგადოების კლუბი, მოსმენილ იქნა გამგეობის მოხსენება და დამტკიცებულ იქნა საზოგადოების ხარჯთ-აღრიცხვა.

გამგეობის არჩევნები მოხდება კვირას, 10 ოქტომბერს.

6 ოქტომბრისთვის დანიშნული იყო მერიგე სხდომა ბათომის ყველა სანიტარულ ექიმებისა

საბინაო კომისიის თავმჯდომარემ ირ. დიდიძემ პატაკით საგანგებო კომისარს სთხოვა ამ თანამდებობიდან განთავისუფლება. საგანგებო კომისარმა თხოვნა არ შეიწყნარა.

უკანასკნელი ცნობები

სომხეთი და აზერბაიჯანი.

— უკანასკნელათ მიღებული ცნობით სოციალისტურმა აზერბაიჯანმა უკვე დაიწყო სამხედრო მოქმედება

სომხეთის ერის ტრაღედია

„ჰაოსი და ქართლოსი!“ რამდენ ჯერ გაგვიგონია ეს ორი სიტყვა, მრავალ-მნიშვნელოვანი და მრავალმეტყველი! რამდენ სწავლულსა და მეცნიერს უმტვრევია თავი, უთენებია ღამეები, უძებნია და უხსნია ათასნაირი წარწერები, უთხრია საფლავები და ნანგრევები, რომ გაეგოთ ნამდვილი შინაარსი ამ ორი სიტყვისა, რომ გადაჭრით და მეტის დასაბუთებით ეთქვათ რომ მართლაც ეს იყო ორი ძმა! გაიყარნენ, განშორდენ ერთმანეთს, სხვა და გზას მიმართეს, მაგრამ სისხლითა და ხორცით მონათესავენი დარჩენო!

ქართლოსი ჩრდილოეთით დამკვიდრა, ჰაოსი სამხრეთით მოექცა და იწყეს ცალ-ცალკე ცხოვრება. შეიქნა ქართლი, შეიქნა ჰაისტანი. ორივე ბედნაკლული, ორივე შარაგზაზე დასახლებული! აწვალდნენ ერთსაც და მეორესაც ხალხთა ურდოები, თელავდენ, ჟლეტდენ, გაივლიდენ ცეცხლითა და მახვილით, სტოვებდენ სისხლის ნაკვალევს, სტოვებდენ თავის ნაფლეთებს ამ გზა-ჯვარედინზე, ურევდენ სისხლს და იყო ასე მუდმივი ქიდილი შემოსეულთა და მკვიდრთა შორის. ვერ გაუძლო ურდოებთა თარეშს, ჰაისტანმა და ბაგრატიდთა დიდი სამეფო, გვირგვინოსანთა ტაძარი შეირყა. ტახტი, რომელსაც თვით ქართლისათვისაც მიუცია გვირგვინოსანთა შტო, დაინგრა და ყიზილბაშთაგან შეიმუსრა. იწყება ჰაისტანის დიდი ტრაგედია. საუკუნეთა განმავლობაში კვნესის ძე ჰაოსისა, სტოვებს საკუთარ კერას, მიემართება სხვა კუთხეებში თვით ამერიკამდე და იქიდან ცდილობს არ დაივიწყოს „ანის ქალაქი,“ დანგრეული ტაძარი, განიავებული კერა! მახსოვს, მგონია ამერიკის სომეხთა კოლონიამ გამოგზავნა არწრუნის კუბოს წინ წასამძღვარებლად ოქროს დიდი ფრთის კალამი! მუდამ ცდილობდენ სომხეთის შვილნი, გაბნეულნი პირსა ზედა ქვეყნისასა, არ შეეწყვიტათ კავშირი თავის ქვეყანასთან, ეხმარებოდენ ოქრო და ვერცხლით ოსმალოს მონობაში მყოფ მოძმეთ და არა ერთხელ ცდილან სომხეთის უბედურებისთვის ყური მიეცათ „უფროს ძმებს“—განათლებულ ევროპიელთ.

რუს-ოსმალეთის ომის შემდეგ ამ ორმოცდა ორი წლის წინეთ, თითქოს კიდევაც უნდა გადაწყვეტილიყო სომხეთის საკითხი, თითქოს კიდევაც დაისვა ის ბერლინის კონგრესზე დღის წესრიგში, მაგრამ ყოველივე ცდამ ამაოთ ჩაიარა. განაწამებ ერს მას შემდეგ „გასისხლიანებულმა სულთანმა“ აბდულ-ჰამიდმა არა ერთი და ორი შავი დღე გათენა: მუში, სასუნი, ზეითუნი! რამდენი უბედურების მნახველია, რამდენ უმანკო ბავშვთა სისხლით არის შეღებული ამ ვილაეთების მთანი და ველნი! რამდენი დედის ძუძუ დაიჩხა, რამდენი ჩჩვილი მუცლიდან გამოუფატრეს სომხის ქალებს და ეს მარტო იმისთვის, რომ ისინი სომხები იყვნენ! მხოლოდ იმ აზრით, რომ კიდევ არ ეშვათ და არ აღეზარდათ „გიაური“.

ასე მიდიოდა საქმე დღემდე. ამ მსოფლიო ომმა სომხებსაც არგუნა მრავალ-საუკუნეთა განმავლობაში ყოფნის შემდეგ პოლიტიკური თავისუფლება. სადღაც შორს დაიწყო კიაფი სომხეთის ბედის ვარსკვლავმა და ესმოხდა სწორედ იმ დროს, როცა სომხეთი სისხლისაგან თითქმის დაიცალა გამძვინვარებულ ოსმალეთის ჯარების თარეშის წყალობით. ჩვენ არ დავეძებთ აქ იმ შეცდომებს, რაც სომხეთის ხალხის ვითომდა მესვეურთ ჩაუდენიათ; არ ვაკრიტიკებთ ამ ხალხის ბედის გამკითხველ „დაშნაკცუთიუნის“ პარტიის ზოგიერთ შემცდარ ნაბიჯებს ოსმალეთში და თვით ქართლოსიანთა საზღვარ ადგილებშიც. არ გვინდა ეს გავიხსენოთ ამ წერილში! დღეს, როდესაც მცირე აზიის ურდოები ისევ დაიძრენ ყარა-ბექირ ფაშის მეთაურობით, დღეს როდესაც განაწამებ სომხეთის ერს ისევ „სისხლის აბანოებს“ უმზადებს მოზღვავებული უკულტურო მოძალადე, ჩვენ გვინდა თანაგრძნობით და გამამხნევებელი სიტყვით მივეგებოთ გაჭირვებაში მყოფ მეზობელს. ჩვენ არ ვერჩით არავის, არ გვინდა ოსმალოსთან დავა და შური, მაგრამ როცა ის სომხეთს ემუქრება, ქართლოსიანთა სახელმწიფოს ცხოვრება ვერ იქნება დამშვიდებული, ქართლი ვერ იქნება გულდადობილი და მოსვენებული. ქართლის შვილთ მაშინ სოლანლუღის გზა მოაგონდება და ნება უნებურად აღიმართება ჩვენს წინაშე ძველი ისტორიული საფრთხე, სხვა რომ არა ვსთქვათ რა.

ჩვენ სულით და გულით ვუსურვებთ ჩვენს მეზობელს კარზე მომდგარი საფრთხის აცდენას და ომის ცეცხლისგან გადარჩენას! ჩვენი თანაგრძნობა არ შეიძლება მათთვის აქ დავიშუროთ, მაგრამ ამას გარეშეც დროა უფრო ნამდვილ საშუალებების შესახებაც ვიფიქროთ. დროა განმტკიცდეს კავშირი სომხეთ—საქართველოს შორის: წაშლილი და გაწყვეტილი უნდა იქნას ყველა შეცდომები და დაჩქარებით შეიკრას ორ მოძმე ერთა შორის მოგერიებითი კავშირის პირობა, თორემ ყარა-ბექირები ჯერ კიდევ დიდ ხანს იარსებენ მცირე აზიაში და არა ერთჯერ შეეცდებიან ძველი გზით გამოსეირნებას იმ კუთხეებისკენ, სადაც მაჰმადს სამოთხე უგულვებია, სადაც უმშვენიერესი გურიები იმყოფებიან. და რაც უფრო ადრე მოხდება შეთანხმება ორ მეზობელთა შორის, მით უკეთესი იქნება ორივესთვის, მით უფრო მეტი იმედი იქნება ორივე ერის დამოუკიდებელი არსებობისა და განვითარებისა.

ვ. სე—ლი.

სომხეთის წინააღმდეგ. აზერბაიჯანის „წითელი“ ლაშქარი ყაზახის მიმართულებით ესხმის თავს სომხეთს.

სომხეთში.

გუშინ სომხეთის კონსულმა ჩვენს თანამშრომელს აუწყა, რომ სომხეთის ჯარი ყველგან სახელოვნად და დისციპლინით იბრძვის.

— ამ ჟამად ფრონტი გაჭიმულია ოლთისიდან იგდირამდე ყარსთან შეხებით.

სომხეთის სარდლობას განძრახვა აქვს მტერს ყარსთან გაუმართონ გენერალური გადამწყვეტი ომი.

— ამ დღეებში სომხეთის კონსული გამოსცემს მოწოდებას სომეხ ხალხისადმი.

— სომხეთში სხვა და სხვა კუთხეებიდან დიდ ძალი მოხალისეები მოდიან.

ფ რ ო ნ ტ ზ ე.

[illegible] სარაყამიშთან სომხეთის ჯარის მედგარი შეტევით ოსმალთა ჯარები სასტიკად დამარცხდენ მტერი ბრძოლის ველიდან გარბის, სომხეთის ჯარი წინ მიიწევს.

ბარდუსის მიმართულებით მხვე რავთა მოქმედება. ოსმალთა ჯარებს დიდი ზარალი აქვთ.

კარავანსარაის მიმართულებით ჩვენი ჯარმა სიმაგრე სიტელძიში დაიკავა.

ო ლ ქ შ ი.

— ტელეფონით სარფიდან გვატყობინებენ: გონიოში, სარფში მაკრიანში და ლიმანში თავისუფლად შემოდიან პროვოკატორები, ხალხს აღელვებენ და მართავენ თურქულ სკოლებს. ქადაგებენ, რომ სამშობლო სკოლებში ბავშვები არ მისცენ საჭიროა ამ ბოროტ ხალხის წინააღმდეგ მკაცრი ზომები იქმნა მიღებული.

ძველი დღიურიდან.

თოვლში ვართ ჩაფლული... ცხენები დავარდენ, ჯარი მოიქანცა. საქართველოს ცა ღრუბლიანია...

ქარიშხალი უტკბესი დაირბენს სხეულში, სახე მიიღებს მრისხანებას, ხელს ავლებთ ხმალს და, ვითა მორწმუნე მექისა ახლოს, ისე შეღაღადებთ საშობლოს საზღვარს!..

რა ნეტარია ეს დრო, რა წყნარია ეს ღამე. ამ ღამით მგლებიც კი დაფრთხილან აქ ჩვენი მისვლით... არა ღმუიან.

აქ შევხვდით ძველ ათაბაგების რაინდ ვაჟებს... ერთ საათს ვკოცნიდით ერთმანეთს... ფიცი, ერთგულება ესმოდა ყურებს.

ოჰ რა ლამაზი და შნოიანი მეგონა მაშინ სიცოცხლეს!...

შევიყარენით ერთ გავერანებულ ძველ ოდაში და ვზქობდით თუ როგორ გვიშველნა სამშობლოსთვის ქრისტიანმა და მუსლიმანმა ქართველობა კიდევ დიდხანს ჰკოცნა ერთმანეთი...

გულში ჩაიდო ძიების ცეცხლი და ჩვენც მივქროდით ოცნების მერნით...

ცა ღრუბლ ანდებოდა... ოცნების ფრთები ივვეცებოდა.

ირაკლი.

მურღული.

ბათომის ქართული თეატრი.

თეატრი, პოეზია ერთი დიდი და ყურა სალები ნაკადია კულტურული ცხოვრებისა. როგორია საზოგადოებრივი მდგომარეობა, განიცდის ის ცვლილებას თუ მასში ძალა თვით არსებობისა ზავრათ [illegible] ცემს, ხელოვნება იფურჩქნება, იზრდება და ძლიერდება. როგორც ცხოვრება დაუდრეგომელია, იცვლება და ახალ საფუძველზე ეწყობა, ისე ხელოვნება მუდმივ ცვლილებას განიცდის, ახალ სახეს პოულობს, ახალი ფერებით ილებება.

ხელოვნებას ასაზრდოებს ის საზოგადოებრივი კლასი, რომელიც ჩასდგომია სათავეში ჩვენ საზოგადოებრივ ყოფას და ხელოვნებაც მას ხატავს, მას უგალობს.

თეატრი, ლიტერატურა იკვებება დღეს არსებული ყოფით, მაგრამ თავის მხრივ ხელოვნებაც აჩენს კვალს ჩვენს ცხოვრებას და მათი მნიშვნელობა საზოგადოებრივ განვითარების მსვლელობაში დიდია.

რუსეთის ბატონობის დროს ჩვენი კულტურული ცხოვრება სუსტი და მდარე იყო; ვიცით რუსეთის პოლიტიკა ჩვენში გარუსების ტენდენციით ისაზღვრებდა და ყოველგან რუსული ენა ბატონობდა. როგორც კი ბავშვი გამორდებოდა თავის კერას, ყოველგან რუსული ენა ესმოდა, რუსულ გავლენას განიცდიდა. ჩვენ სავსებით დავემორჩილეთ რუსულ კულტურას და რუსული თეატრი, რუსული ლიტერატურა ჩვენ მოთხოვნილებათ გადაიქცა. არც ჩვენი ცხოვრება, არც ის საზოგადოებრივი კლასი, რომლის პირველობა სოციალურ ყოფაში თვალ-საჩინო იყო, ხელს არ უწყობდა ჩვენი ეროვნული ხელოვნების ზრდა-განვითარებას. ჩვენი ლიტერატურა სუსტი იყო, ჩვენი თეატრი ძლივს არსებობდა.

თუმცა უნდა ვაღიაროთ, რომ ლიტერატურამ, განსაკუთრებით ჩვენმა თეატრმა ეროვნული საზრდო მისცა ჩვენ ხალხს. მხოლოთ ჩვენ თეატრში ისმოდა ქართული ენა, ჩვენი თეატრი გვაგონებდა ჩვენი წარსული ცხოვრების ბრწყინვალე მომენტებს და ჩვენი დემოკრატია ქართულ თეატრში იმენდა ახალ სიტყვებს

ჩვენი თეატრს არ წყალობდა წარჩინებული საზოგადოება, ჩვენი თეატრი დემოკრატიული იყო, ჩვენ თეატრს განსაკუთრებით დემოკრატია ეტანებოდა. დღეს ჩვენ ყოფა-ცხოვრებას დემოკრატია დაეპატრონა, მისი პირველობა სოციალურ ურთიერთობაში, ის ამოძრავებს ჩვენს წინმსვლელობას, მისგან არის დამოკიდებული ჩვენი ხელოვნების მომავალიც. მართალია, ხელოვნება იმდენათ გაიშლის ფრთებს, მდიდარი და მძლავრი შეიქნება თავისი შინაარსით, რამდენათ თვით ჩვენი ცხოვრების მაჯისცემა ჩქარი და მრავალ ფეროვანი იქნება, მაგრამ ჩვენი თანაგრძნობა ჩვენ თეატრს ესაჭიროება, და ჩვენი მზრუნველობა მასზეც უნდა გავავრცელოთ.

ბათომი სულ რამდენიმე თვეა რაც საქართველოს შემოუერთდა, ბათომი საქართველოს ერთი დიდი ქალაქთაგანია და აქ ქართული თეატრის არსებობა მუდმივი უნდა გავხადოთ.

აქ არსებობს საზოგადოება, რომელსაც მიზნათ დაუსახავს ქართული წარმოდგენების მართვა, ეს წრე ჩვენ ახია აქ ჩვენი თეატრის მტკიცე ნიადაგზე დაყენებისა და ჩვენი ვალია ამ საზოგადოებას ყოველმხრივი დახმარება გაუწიოთ. მას ესაჭიროება ნივთიერი დახმარება, ასეთი დახმარება ქალაქი თვითმართველობამ უნდა მისცეს. მას ეჭირება თანაგრძნობა და სათუთი მოპყრობა—საზოგადოება ვალდებულია ის მიიღოს და მასზე ზრუნვა გასწიოს. თეატრის ესაჭიროება მსმენელები, ჩვენი დემოკრატია მას მისცემს აქეთებს და თუ ასეთი თანაგრძნობით ჩვენი თეატრი შეჰკოსლე, მისი არსებობის ნიადაგი გათბება, ძირს მოიმაგრებს და მისი არსებობა და სიმტკიცე უზრუნველყოფილი იქნება. ქართული თეატრი ბათომში უნდა არსებობდეს და ჩვენი დემოკრატიის თანაგრძნობით ის იარსებებს.

კ. ქამთარაძე.

კარლ კაუცკი თფილისში.

3 აქტომბერს თფილისის მუშათა კლასი შეხვდა საერთაშორისო პროლეტარიატის უბადლო ბელადს—კარლ კაუცკის და თავისი აღფრთოვანება-სიხარული გამოსთქვა მის წინაშე მისი საქართველოში ჩამოსვლის გამო.

დილის 10 ს. ქალაქის განაპირა უბნებიდან მუშებმა იწყეს დენა მწყობრათ, მუსიკითა და წითელ დროშებით მუშათა სასახლისაკენ. აქვე თავი მოიყარა გვარდიამ, დაბალ და საშუალო სასწავლებლების მოწაფე,—მასწავლებლებმა და მრავალმა მოქალაქემ. მუშათა სასახლეზე წითელი დროშები ფრიალებენ; ასეთივე დროშები ამშვენებენ მთელ რუსთაველის პროსპექტს. სხვა და სხვა ადგილას მუსიკა ასრულებს „ინტერნაციონალს.“

12 საათზე მთელი პროცესია გაემართა ერმალოვის ქუჩით პეტრე დიდის ქუჩისაკენ, სადაც მოთავსებულია კარლ კაუცკის ბინა. როდესაც პროცესია აღნიშნულ ქუჩაზე მივიდა—თავის სადგომ სახლის აივანზე გამოჩნდა კარლ—კაუცკი დაბალი ტანის მოხუცი, სრულიათ გათეთრებული, მაგრამ მხნე და სახის ენერგიული გამომეტყველებით, მას გვერდით უდგას მისი მეუღლე—ლუიზა კაუცკი, ნოე ჟორდანია, აკ. ჩხენკელი და სხვ.

ნახევარი საათის შემდეგ პროცესია მიდის თავისუფლების მოედნისაკენ, სადაც მოწყობილია საგანგებო ტრიბუნა მუშებმა კაუცკი ხელში აიტაცეს, ხელით მიიყვანეს ტრიბუნამდე და დასვეს ესტრადაზე; ასევე აიყვანეს ტრიბუნაზე ნოე ჟორდანია. მთელი თავისუფლების მოედანი სავსეა ხალხით. დაუსრულებელი ტაშის ცემა და „ვაშას“-ს ხმა აპობს ჰაერს. აღფრთოვანება განუსაღვრელია.

მიტინგს ხსნის სოც.-დემ. პარტიის სახელით მცხოვანი რევოლიუციონერი, მოხუცი სილიბისტრო ჯიბლაძე. რომელმაც ასე დაამთავრა თავისი სიტყვა: ბედნიერნი ვართ თქვენის ხილვით ჩვენ, თქვენი ერთგულნი მოწაფეები! მარა კიდევ უფრო ბედნიერი ხართ თქვენ, ჩვენო მეორე კარლოსო პირველი კარლოსის, დიდი კარლოსის ღირსეულო იდეურო მემკვიდრევ! თქვენ უხვათ მკით თქვენი დაულალავი, თქვენი მადლიანი შრომის ნაყოფს არა მარტო იქ—კულტურულ ევროპაში! თქვენ მიერ იქიდან გადმოსროლილმა მეცნიერულ სოციალიზმის თესლმა იპოვა პოხიერი ნიადაგი აქაც—ველურ აზიის ამ შესავალ ყელშიაც!

კიდევ მოგესალმები და გისურვებ დღეგრძელობას მთელი მშრომელი ქვეყნის საბედნიეროთ და საკეთილდღეოთ!

გაუმარჯოს საერთაშორისო წარღვნით დასერილს და დაუძლურებულ მუშათა ინტერნაციონალის აღდგენას!

გაუმარჯოს მის საამაყო ბელადს—ჩვენს ძვირფას კარლოს კაუცკის! (ხანგრძლივი ტაში)

ს. ჯიბლაძის შემდეგ სიტყვა წარმოსთქვა ამხ. ნოე რამიშვილმა.

შემდეგ სიტყვა ამბობს ამხ. [illegible] კაუცკი, რომელსაც ზრდის ხალხი ოვაციებს უმართავს. მისი სიტყვის ქართულად სთარგმნის ამხ. დ. ჩარაშიძე,

კარლ კაუცკის სიტყვა.

როდესაც ბათომში ჩამოვედი, თვით ბათომში, ბათომიდან თფილისამდე და შემდეგ უფრო მომეტებულათ თფილისში მე ვარ მოწამე დიდი დემონსტრაციებისა, შეხვედრისა და მისალმების. გიძღვნით გულითად მადლობას. მე გამოვსთქვამ რწმენას, რომ ყველაფერი ეს გამოხატულებაა საერთაშორისო სოლიდარობის გრძნობისა. მე აქ მაგონდება ის, რასაც ადგილი ჰქონდა გერმანიაში ამ 60 წლის წინათ. მაშინ ფერდინანდ ლასალი მოგზაურობდა გერმანიაში და ყველა ქალაქში და სოფლებში მას ხვდებოდნენ მუშები ეს იყო მუშათა ძლიერების გასინჯვა, მუშების პარადი. მაგრამ აქ შთაბეჭდილება გაცილებით უფრო დიდია: იქ მაშინ ახალ ჩასახული იყო სოც.-დემ პარტია; იგი მარტო ფერდინანდ ლასალზე ემყარებოდა. აქ კი ამ არმიას ჰყავს არა მარტო ერთი ბელადი, არამედ მრავალი, რომელთაც უყვართ ხალხი და რომელთაც უკანასკნელიც ენდობა. ასეთ ბელადებით ბევრის გაკეთება შეიძლება, მაგრამ უკეთესია არმია, მასსა, რომელიც თვით არის გაწრთვნილი. მაშინ იქ მუშათა კლასი ახალ ფეხ-ადგმული იყო, არ იყო გამოცდილი ბრძოლაში და ლასალის სიკვდილის შემდეგ პარტიის მუშაობაც შესუსტდა. აქ კი თქვენ გაქვთ გამოცდილება ბრძოლაში რეაქციის წინააღმდეგ. ბრძოლის ტრადიციამ შეჰქმნა რწმენა, რომელიც დიდ საჭიროებას წარმოადგენს მომავალ ბრძოლაში. მე მრწამს, რომ ამ შეგნებით, რწმენით თქვენ გამარჯვებას მიაღწევთ. ბევრი გქონდათ წარსულში გამარჯვება და ბევრი მოგელით მომავალშიაც.

თქვენს წინ შეიძლება ორგვარი სიძნელე აღიმართოს; ერთი სიძნელე საერთაშორისო ხასიათის; აქ თქვენ უნდა დაგეხმაროთ ინტერნაციონალი, აქ საკუთარი ძალა არაა საკმაო. მეორე სიძნელე საშინაო ხასიათისაა; აქ თქვენ გაქვთ საკმაო გამოცდილება და ყველაფრის გაკეთებაც შეგიძლიათ. გისურვებთ გამარჯვებებს მომავალში ისე, როგორც წარსულშიც!

მქუხარე ტაში და ოვაციები ჰფარავს კაუცკის სიტყვას. მუსიკა უკრავს «ინტერნაციონალს.»

ამხ. ს. ჯიბლაძე კიდევ ესალმება კაუცკის. უსურვებ მას დღეგრძელობას და მიტინგს დახურულათ აცხადებს.

(„ე—ბა“).

სომხეთში.

სომხეთის დიპლომატიური მისიის ცნობა.

ფრონტზე.

ოსმალთა ცდა რესპუბლიკის ჯარების მარჯვენა ფლანგზე შეტევისა, გზის მოსაჭრელათ უშედეგოთ ჩაიარა და მოვიგერიეთ. მკაცრი ბრძოლა სწარმოებს ნოვო-სელიმთან, სადაც ოსმალები დიდი ძალებითი არტილერიის დახმარებით შეტევაზე გადმოვიდენ. შეტევა მოვიგერიეთ. ოსმალთა ჯარები წინ მიიწევენ იგდირის მიმართულებითაც. ამ ჟამად იქ ბრძოლა სწარმოებს.

ამ რიგად ოსმალთა ჯარები შემოიჭრენ რესპუბლიკაში სომხეთ-ოსმალეთის საზღვრის მთელ ხაზზე. ოსმალებმა, რიცხვითი სიმრავლის და აგრეთვე თავდასხმის სისწრაფის და მოულოდნელობის გამო, შესძლეს ჩვენი ჯარების შევიწროება, მაგრამ სომხეთში არავის არ ეპარება ეჭვი საბოლოო გამარჯვებაში. ჯარების სულიერი განწყობილება საუცხოვოა. იმ რაიონის მცხოვრებნი, სადაც თავდასხმა მოსალოდნელია, შეტევას დამშვიდებულნი შეხვდენ. მომენტის სერიოზულობის სრული შეგნებით.

მოხალისეების ჩაწერა საუცხოოდ მიმდინარეობს.

ქემალისტები ყველა მათ განკარგულებაში მყოფი შეიარაღებული ძალებით დაგვესხენ, დატოვებულია მხოლოდ მცირე რეზერვები სტრატეგიულ პუნქტებში.

მდგომარეობა ოსმალთა შეტევის შემდეგ.

სომხეთის რესპუბლიკის მთელ ტერიაზე სამხედრო წესებია გამოცხადებული

გამოცხადდა მობილიზაცია 35 წლამდი.

მეექვსე დღეა რაც თფილისთან სატელეგრაფო კავშირი შეწყვეტილია.

სომხეთის რკინის გზებზე სამხედრო წესები გამოცხადდა.

დღის ლოზუნგებია:

„სამშობლო განსაცდელშია, ყველა ფრონტზე, ყველაფერი ფრონტისითვის-“

ყოველგან ხდება მოხალისეების ჩაწერა.

კოოპერატიული ცხოვრება.

სახელმწიფო მოსამსახურეთა კოოპერატივი.

5 ოქტომბერს ქალაქის თვითმართველობის დარბაზში შედგა სახელმწიფო დაწესებულებების მუშა-მოსამსახურეთა კოოპერატივის წევრთა საზოგადო კრება, რომელიც, მიუხედავად, იმისა, რომ კოოპერატივი არსებობდა, დამფუძნებელ კრებად უნდა ჩაითვალოს, ვინაიდან ბათომის საქართველოს ხელში გადმოსვლის შემდეგ სახელმწიფო დაწესებულებებში მოსამსახურეთა შემადგენლობა დიდათ შეიცვალა, და კოოპერატივს, რომელსაც სპეციალური დანიშნულება აქვს—სახელმწიფო მოსამსახურეთათვის საჭირო საგნების შეღავათიან ფასებში მიწოდება, ახალი ქირისუფლები უნდა გაჩენოდა, ახალ წევრთა დამფუძნებელი კრების მიერ არჩეულ გამგეობის სახით.

კრების თავმჯდომარეთ არჩეული იქმნა ვ. ბაქრაძე, მდივნათ ე. წულაძე:

ამხ. თ. ჩახვაძე აცნობს კრებას, კოოპერატივის ოლქის უმაღლეს მთავრობის მიერ კავშირისათვის გადაცემას. მოხსენებიდან ირკვევა, რომ ცდა, ბათომის საქართველოს ხელში გადაცემის შემდეგ მოსულ ახალმოსამსახურეებისა კოოპერატივის წევრათ ჩაწერის უშედეგოთ ჩაიარა—მათ უარი უთხრეს მიღებაზე. ამ ხანებში, უმაღლესმა მთავრობამ, რომელსაც ფიქრებში მოსამსახურეთა მდგომარეობის გაუმჯობესება სურდა, ყურადღება მიაქცია კოოპერატივს და განიზრახა სწორეთ ამ კოოპერატივის სახით დახმარებოდა სახელმ. დაწ. მუშა-მოსამსახურეებს. ბათომის და მისი ოლქის საგანგებო კომისარმა გაგზავნა რევიზორი მოქ. თოფურიძე, რომელსაც დაავალა კოოპერატივის მდგომარეობის ყოველმხრივ გამორკვევა. რევიზიის დასრულების შემდეგ საგანგებო კომისარმა მოიწვია სახელმწიფო დაწესებულებებში მოსამსახურეთა კავშირის გამგეობა და განუცხადა, რომ მათ ევალებათ კოოპერატივის ახალი წევრების საწერა და დაჩქარებით 5 ოქტომბრისთვის კოოპერატივის წევრთა საზოგადო კრების მოწვევა, რომელმაც უნდა აირჩიოს ახალი გამგეობა და სარევიზიო კომისია. გამგეობას და სარევიზიო კომისიას საგანგებო კომისარის მიერ კოოპერატივის რევიზიისათვის გაგზავნილ პირთან და ძველი გამგეობის თანდასწრებით ევალებათ ჩაიბაროს კოოპერატივი და ვაჭრობა დაიწყოს. თავის მხრივ საგანგებო კომისარი დაპირდა გამგეობას კოოპერატივისათვის საჭირო ნივთიერ დახმარებას და კრედიტის გახსნას.

ამის შემდეგ სიტყვას ამბობს მოქ. თოფურიძე, რომელმაც საგანგებო კომისარის დავალებით კოოპერატივს რევიზია მოახდინა. მის მიერ შედგენილ ბალანსიდან ირკვევა, რომ 17 სექტემბრისათვის კოოპერატივს 627.777 მ. 30 კ. ზარალი აქვს.

ძველი გამგეობის წევრი ლაზარევი მოახსენებს კრებას, რომ კოოპერატივს 1920 წლისათვის სარგებელი ქონდა და 6—7 განმავლობაში ამდენ ზარალს ვაჭრობა არ მოგვცემდა ის ეკამათება მოქ. თოფურიძეს და ამბობს, რომ ბალანსის შედგენის დროს ის ხელმძღვანელობდა საქონლის შეძენის ღირებულებით და არა ყიდვითი ღირებულებითო. თუ მხედველობაში მივიღებთ იმ ფასებს, რომლებიც ზოგიერ საქონელზე არის ბათომის მომხმარებელთა საზოგადოების კოოპერატივში, მივიღებთ ზარალს კი არა რამდენიმე მილიონ სარგებელსო.

საზოგადო კრება ავალებს ახალგამგეობას და სარევიზიო კომისიას გამოარკვიოს კოოპერატივის ნამდვილი მდგომარეობა.

ამის შემდეგ არჩეული იქმნა გამგეობა და სარევიზიო კომისია.

გამგეობაში შედიან: 1) თ. ჩახვაძე, 2) ვ. ბაქრაძე, 3) ერისთავი, 4) გ. ჩიქოვანი და 5) დ. იმნაიშვილი.

მათი კანდიდატები: 1) ნ. ჯაყელი, 2) ნ. სულაბერიძე და 3) ჩ-კვილაძე.

სარევიზიო კომისიაში:—1) კუბლაშვილი, 2) ცერცვაძე და 3) გ. ლორთქიფანიძე.

კანდიდატებათ: 1) ე. წულაძე და ჩაჩავა.

საზოგადო კრებამ დაამტკიცა კოოპერატივის სახელწოდებათ „სხივი“.

დამსწრე.

მუშათა ცხოვრება.

ხაზინის და გადას. ინსპექციის მოხელე-მოსამსახურეთა კრება.

შაბათს 2 ოქტომბერს მოხდა კრება ხაზინის და გადას. ინსპექ. მოხელე-მოსამსახურეთა, სადაც იყო გასარჩევი სხვა და სხვა საკითხი, ბოლოს მოხდა გამგეობის გადარჩევა და აირჩიეს ახლები. კრებამ გადაწყვიტა შევიდეს ბათომის პროფესიონალურ კავშირში და არა ქუთაისის. გამოთქვა სურვილი ახლად გახსნილ კოოპერატივში წევრებად ჩაწერის.

დასასრულ უნდა ვთქვა, რომ კრებას, რატომღაც არა ენერგიულათ ეკიდებიან. ზოგიერთნი გაიძახოდნენ „მალე გაათავეთ“, მაგრამ იგიც უნდა ვსთქვა, რომ კრება უდროო დროს, იყო მოწვეული, კრებები საზოგადოთ უნდა გაიმართოს თავის დროს რომ შეძლება მიეცეს დამსწრეს, მოითმინოს და არა იძახოდეს ჩქარე წავიდეთო, რადგან მოქანცული მუშაობით ისე ენერგიულათ ვერ მოეკიდება, როგორც დასვენებული. საჭიროა შემდეგშიაც არ დარჩეს ასეთები.

ა. ორპირელი.

უცხოეთში.

ავსტრია.

ვენაში.

„ბერლ. ლოკ. ანცეიგერი“ იუწყება, რომ თანახმად ვენის პოლიციის პოლიტიკური განყოფილების სტატისტიკური ცნობებისა, ვენაში 100000 პოლიტიკური ლტოლვილი იმყოფება. უდიდესი ნაწილი ამ ლტოლვილებისა უკრაინელები და რუსებია, ბევრია აგრეთვე გერმანელები, ბერძნები და იტალიელები

გერმანია.

რესპუბლიკა ურუგვაი და გერმანიის ქონება.

„ბერლინერი ლოკ. ანც.“ ატყობინებენ ნიუ-იორკიდან: ურაგვაის მთავრობა უარი განაცხადა, გერმანიის ქონების კონფისკაციაზე, რის უფლებაც მას საზავო კონფერენციამ მიანიჭა.

განხეთქილება გერმანიის დამოუკიდებლებში.

ბერლინიდან „ყირიმის ვესტ.“ ატყობინებენ 16 სექტემბრის თარიღით:

აქ გამოდის ახალი გაზეთი „კომუნისტური მიმოხილვა“, რომელსაც ხელმძღვანელობენ დეიმიგი, გევერი და შტეკერი, რომლებიც გამოეყვენ დამოუკიდებლობას და შექმნეს ახალი პარტია, რომელიც დამოუკიდებლებზე მარცხნით სდგას.

სახალხო გვარდიაში.

გვარდიის დღის სასარგებლოთ.

შეგროვილი ნაღდი ფული (გარდა საქონელით შემოწირულისა).

1) პირველი უბნის სია N 6|950—981,000 მანეთი 2) 1-ლი უბანი, სიები NN 6|913,951—250,050 მანეთი. 3) მეორე და მეხუთე უბანის სიები NN 908,952—201,000 მანეთი. თათრული ლირა 2 4) მესამე უბანი ერთი სიით N 910—92,575 მანეთი 5) მეოთხე უბანი—სიით N 909—44,420 მანეთი. 6) 4-ხე უბანი სიით N 954—43,520 მანეთი. 7) ბარცხანა და გარადოკიდგან სიებით NN 911-959—29,690 მანეთი. 8) ქობის და ლიმანშელის სიით N 958—17,100 მან[illegible] N 912—6,700 მანეთი 10) [illegible] სიით N [illegible] მანეთი. დამატებით შემოვიდა დ. კობახიძიდგან მოქ. ჩაჩიბაიასაგან მიღებული 50,000 მანეთი.

სულ სიებით შეგროვილი ფულებიდან დღემდე შემოვიდა სალაროში 1,716,055 მ. ერთი მილიონ შვიდას თექვსმეტი ათას ორმოცდათუთხმეტი მანეთი და თათრული ლირა 2.

მესამე უბნიდან ჯერ-ჯერობით ერთი სია არ დაბრუნებულა.

კერძო შემოწირულება და სხვა და სხვა შემოსავალი:

1) ნესტ. სიხარულიძის შემოწირული 20,000 მან. 2) ქ. ბ. ნინა მდივანის და ქ. ჩოლოყაშვილისმიერ. შმაევსკას თეატრში შეგროვილი 20,778 მანეთი. 3) გრ. კეჭეხმაძიდან, რესტორანებში გაყიდული ყვავილების 13,060 მანეთი. 4) ამბარცუმოვიდგან, ღვინის ფასი 10,000 მ. 5) სტეფ ჩხენკელიდგან გაყიდული ხორცის ფასი 19,950 მანეთი. 6) ნიკო ჯაყელიდგან შემოწირულება 5,000 მანეთი. 7) ვლ. ხაზარაშვილიდგან შემოწირულება 3,000 მანეთი. 8) კოლია მექვაბიშვილიდგან შემოწირულება 2,000 მანეთი. 9) კურცხალიადან და გალდავაძედან—შემოწირულებანი 2,000 მ. 10) ექიმ ტომოშკინიდგან შემოწირულება 1,000 მანეთი. 11) ბურდღუ ჯლარკავადან—შემოწირულება 500 მანეთი. 12) არს. სარ. შემოწირულება 130 მანეთი 13) პლ. ჟღენტიდან ყველის ფასი 3000 მანეთი. 14) კ. ჯორბენაძიდან შემოწირულება—1200 მანეთი. 15) ი. კახაანიდგან წიწილების — 1500 მანეთი. 16) ი. მეგრელიშვილიდან ტორტით შემოწირულება — 2250 მანეთი.

სულ 105,368 მანეთი.

ასხუთი ათას სამას სამოცდა რვა მანეთი.

კომისია განმეორებით სთხოვს ყველა იმ პირთ, ვისთანაც ანგარიშები არის დარჩენილი კეთილ ინებონ და შემობრძანდენ შტაბში ანგარიშების შესასწორებლათ, რომ საშვალება მოგვეცეს ანგარიშების დაბოლოვების.

კომისიის თავმჯდომარე **ვ. ჭიღია**

მოლარე **დ. კუნჭულია.**

გაზეთის ფონდი.

ბ-ნმა კონსტანტინიდიმ გაზეთის ფონდისთვის შემოსწირა 15000 მანეთი.

რედაქცია უღრმეს მადლობას უძღვნის შემომწირველს.

ნება დართულია სამხედრო-ცენზურისაგან.

სარედაქციო კოლეგია.

მიიღება ხელის მოწერა ყოველ დღიურ დემოკრატიულ გაზეთ „ბათომის ფურცელ“-ზე გაზეთი 1 ოქტომბრიდან 1 იანვრამდე ღირს 1000 მანეთი.

ელექტრო-მბეჭდავი სტამბა ხ. ვ. შმაევსკისა. მიხაილოვის ქ. № 21, ქ. ბათუმი.